

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ З ОНТОЛОГІЇ, ГНОСЕОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 033 - ФІЛОСОФІЯ

Методичні рекомендації написання курсових робіт з Онтології, гносеології та соціальної філософії для студентів бакалаврів спеціальності 033 «Філософія». – Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2021. – 10 с.

Розробники:

Чорний О.О. – доктор філософських наук, завідувач кафедри права, філософії та політології Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського

Мельник А.І. - доктор філософських наук, професор кафедри права, філософії та політології Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського

Методичні рекомендації затверджені на засіданні кафедри права, філософії та політології, Протокол № 1 від 31 серпня 2021 року.

Методичні рекомендації для написання курсових робіт з онтології, соціології та соціальної філософії

Вступ

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки високо кваліфікованих фахівців-філософів у вищих навчальних закладах. Вона включає в себе два елементи: 1) засвоєння методики організації науково-дослідної роботи, 2) робота над науковим дослідженням під керівництвом професорів та викладачів. Наукова робота проводиться в межах навчально-виховного процесу та поза межами навчального процесу через участь в роботі Студентського наукового товариства. Важливим напрямком науково-дослідної роботи в межах навчально-виховного процесу є написання і захист курсових робіт.

Курсова робота - це самостійне, навчально-наукове дослідження студента. У процесі написання роботи під керівництвом викладачів кафедри студенти опановують методи та набгають вміння проведення наукового дослідження. Написання курсової роботи з онтології, гносеології та соціальної філософії, має допомогти формуванню творчого мислення студента, перевірити навички збирання, аналізу та інтерпретації джерел й літератури, вміння формулювати висновки та пропозиції.

Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня робіт, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення.

Теми курсових пропонуються студентам бакалаврату відповідно до наукової тематики кафедри, з урахуванням наукових зацікавлень студентів.

При оцінюванні курсові роботи комісія враховує дотримання вимог оформлення роботи, якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, вміння захистити сформульовані положення та висновки.

Роботи оформленні з порушенням державних стандартів і встановлених вимог можуть бути недопущенні до захисту. Невідповідність в оформленні курсової роботи може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи. Дотримання студентом усіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до ведення наукового дослідження, що буде йому корисним у роботі над бакалаврською роботою.

Студенти повинні сформулювати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми філософія бакалавр:

Компетентності
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК7.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність працювати автономно.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

СК6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

ПР1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.

ПР2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

ПР3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.

ПР4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПР5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.

ПР8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.

ПР9. Мати навички написання філософських текстів.

ПР10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.

ПР11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ПР12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПР13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

ПР14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

ПР16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

ПР18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПР19. Використовувати у професійній діяльності розуміння основ людського мислення, застосовувати методи класичної і некласичної логіки, будувати систему доведень і спростувань.

ПР20. Використовувати принципи цілісного світосприйняття, вміння об'єднувати і знаходити компроміси між різними точками зору і принципами мультикультурного розуміння буття людини та її самовираженням.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується по одній із запропонованих тем (за вибором студента).

При обранні теми студент повинен керуватися не тільки особистим інтересом до аналізу відповідних онтологічних, гносеологічних та соціально-філософських проблем, але й своїми суб'єктивними здібностями к дослідженню, ступенем їх розробки в філософській науці, наявності спеціальної літератури в бібліотеці університету.

Однак тема не повинна виходити за рамки учебної програми з філософії. Якщо студент виявив бажання написати курсову роботу за темою, яка не вказана у запропонованому переліку, то він має отримати на це дозвіл викладача, при наявності заслуговуючих уваги обставин. Подальша самовільна зміна теми курсової роботи не дозволяється.

Курсова робота, виконана з порушеннями цих вимог оцінюється «незадовільно».

За загальним правилом курсову роботу студент повинен виконувати власноруч. За погодженням із керівником курсової роботи її можна надрукувати за допомогою комп'ютера.

Курсова робота має складатися з таких частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- основна частина: вступ, розділи, висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Заголовки структурних частин письмової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, обираючи команду «по центру». Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (крапка в кінці заголовка не ставиться)¹.

Обсяг курсової роботи складає 30 – 35 сторінок машинописного тексту (без врахування списку використаних джерела та літератури, додатків) на папері формату А 4, набраних на комп'ютері у текстовому редакторі Word з використанням 14 кеглю шрифту Times New Roman з полуторним міжрядковим інтервалом. Сторінки повинні мати поля: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм. При написанні курсової роботи студент обов'язково повинен дотримуватися «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» від 27 грудня 2019 р.

Курсова робота здається на кафедру не пізніше як за місяць до екзаменаційної сесії студентів відповідної форми навчання. Факт вчасної здачі студентами курсової роботи, засвідчується відповідним записом в журналі реєстрації курсових робіт.

Студент, який не подав вчасно у встановлений термін курсову роботу, або не захистив її, вважається, що має академічну заборгованість.

На виконану курсову роботу керівник роботи дає письмову рецензію, вказує позитивні сторони роботи і визначає недоліки (неточність, помилки, неохайність виконаної роботи, недбалість щодо списку використаної літератури).

Виконані курсові роботи після їх захисту здаються на кафедру, де вони зберігаються встановлений термін, після чого списуються по акту і знищуються.

1.2. ВСТУП

У вступі необхідно показати значення обраної теми в навчальному курсі відповідної філософської проблематики, її роль у розкритті цієї проблеми, актуальність і практичне значення висвітлюваних в ній положень. Важливо відзначити також ступінь вивченості теми в філософській літературі, вказати на дискусійні питання (якщо такі є), сформулювати мету роботи, дати пояснення вибраної автором логічної послідовності ключових питань теми, які розкриваються. Необхідно вказати джерела, які використовувались автором при підготовці і написанні курсової роботи. Можна вказати, які питання були найбільш складними і викликали найбільший інтерес.

1.3. ВИСНОВКИ

У цій частині роботи слід чітко сформулювати основні висновки з теми, при цьому висновки повинні бути короткими, органічно впливати із змісту роботи і не торкатися тих аспектів, які не розкривалися автором. В іншому випадку висновки штучно, механічно додаються до курсової роботи і знижують її якість.

1.4. НАУКОВИЙ АПАРАТ

Науковий апарат курсової роботи відображає більш широкий обсяг літератури і фактичного матеріалу, вивченого студентом при написанні роботи. У список використаної літератури, який додається до курсової роботи, включається вся література, на яку є посилання і виноска в тексті, а також ті важливі джерела, які були вивчені при написанні курсової роботи, знайшли відображення в формуванні вузлових питань і структурі роботи, хоч і не наведені в посиланнях і виносках.

В роботі повинні бути посилання на 3–5 джерел (монографії, наукові статті у спеціальних журналах, інших наукових, навчальних чи практичних виданнях) останніх двох років.

Джерела до списку літератури включають в такому порядку: монографії, підручники, довідники, брошури, статті журналів і збірників. Якщо джерело має двох або більше авторів, то їх прізвища з ініціалами зазначають в описі у тій послідовності, в якій вони надруковані у першоджерелі. Перед прізвищем кожного наступного автора ставлять кому. При наявності більше трьох авторів допускається вказувати прізвище та ініціали тільки першого з них у супроводі слів “та ін.”

Бібліографічний опис періодичного видання містить: прізвище та ініціали автора, заголовок статті, найменування серії (якщо така є), рік випуску, номер видання (журналу), сторінки, на яких розміщена стаття.

Номера джерел у тексті пишуть у квадратних дужках. Поряд з номером слід проставляти номер сторінки, наприклад: [9, с. 315].

1.5. ЗМІСТ

У змісті послідовно перераховують заголовки розділів, підрозділів, додатків і вказують номери сторінок, на яких розміщено початок матеріалу. Зміст повинен бути детальним і містити всі заголовки, які є в курсовій роботі. Розташовують зміст відразу після титульного листа.

1. КОНСУЛЬТАЦІЇ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Звертатися за консультацією до наукового керівника студент може вже на

початковому етапі роботи над курсовою роботою. Разом з науковим керівником студент обирає собі тему курсової роботи; від наукового керівника студент одержує конкретні методичні поради з обраної теми; з ним він створює план роботи, складений до теми список літератури, розбирає питання по темі, що виникають, одержані в роботі висновки.

Консультації наукового керівника, якщо правильно ними користуватися, надають дієву допомогу при написанні курсової роботи. Тут необхідно уникати двох крайнощів: чи взагалі знехтувати консультаціями наукового керівника і подати йому готову роботу, чи намагатися від наукового керівника одержати в готовому вигляді план роботи, літературу до теми, не проявивши самостійного підходу.

До наукового керівника студент повинен звертатися за порадами в ході вибору теми, при складанні плану і підборі необхідної для вивчення літератури, але попередньо склавши свій варіант плану і підбравши деяку літературу. В такому випадку консультації у наукового керівника будуть поглиблювати розуміння теми, уточнювати ті чи інші положення для студента. До консультації слід підготуватися, щоб ставити конкретні питання по темі, а не обмежуватися загальними питаннями типу: “Як скласти план?”, “Що писати в курсовій роботі?” тощо. Питання повинні бути іншого типу: “Чи правильно включені в план теми наступні питання?”, “Чому неправомірно включати в план те чи інше питання?”, “Як підійти до оцінки фактичного матеріалу, щоб відібрати краще з того, що я зібрав до теми?”, “Чи правильно я розумію наступні положення?” і т. д. Сформульовані таким чином питання свідчать про те, що студент працював над темою, ознайомився з літературою і потребує більш конкретного керівництва викладача в ході подальшої самостійної роботи.

2. РОБОТА З РЕЦЕНЗІЄЮ, ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується студентом в міжсесійний період і в строки, які встановлені навчальним планом. Під час екзаменаційної сесії кафедра не приймає на рецензію курсові роботи. Тому студент повинен якісно виконати курсову роботу і подати її в установленій строк для рецензування на кафедру. Це необхідна умова для того, щоб у відповідності з рецензією організувати доопрацювання теми і підготуватися до захисту курсової роботи.

Орієнтиром в підготовці до захисту курсової роботи є рецензія наукового керівника, а також посторінкові зауваження в тексті роботи. В рецензії на курсову роботу не міститься кінцева оцінка, в ній дається попередня оцінка у формі висновку: “Робота допускається до захисту” або “Робота не допускається до захисту”. Кінцева ж оцінка дається після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона повинна бути студентом перероблена у відповідності з рецензією і знову подана на кафедру.

Змінювати тему курсової не дозволяється і недоцільно з точки зору інтересів самого студента.

Робота не допускається до захисту, якщо вона :

- не носить самостійного характеру, списана з літературних джерел або у інших авторів;
- основні питання не розкриті або викладені схематично, фрагментарно;
- у тексті існують помилкові положення;
- науковий апарат оформлений неграмотно;
- текст написаний недбало.

Завдання рецензії на курсову роботу – не тільки проконтролювати знання студентів, але і надати допомогу у вивченні відповідних курсів, з’ясуванні складних питань теми. На цій основі здійснюється контроль знань з метою навчання, і студент проводить аналіз своєї роботи, встановлює, що йому вдалося викласти відповідно до вимог, які допущені недоліки і

помилки, які побажання викладені рецензентом щодо поглиблення знань за темою, за допомогою якої літератури допрацювати тему.

Можливо, деякі зауваження рецензента можуть бути незрозумілими студенту або неправомірні на його погляд. Такі зауваження не слід залишати без уваги. Необхідно за допомогою рецензента вияснити зміст зауважень, а в ході захисту курсової роботи привести додаткові докази для обґрунтування своєї позиції, пояснити, чому зазначене питання не розглядалося в темі або його розгляд обмежений лише цими аспектами. Наприклад, це може бути нечітке формулювання деяких положень, що дає основу рецензенту думати про неправильне їх розуміння студентом, або одностороння оцінка тієї або іншої наукової концепції тощо.

Особлива увага приділяється помилковим положенням і недолікам. Для усунення їх необхідно провести кропітку роботу. Спочатку необхідно зрозуміти, в чому міститься помилка, чому такий хід роздумів неправильний. Тільки зрозумівши суть своєї помилки можна дійсно виправити її та поглибити розуміння матеріалу. Потім слід розібратися в недоліках роботи і звернути увагу на побажання рецензента, вивчити додатково ту літературу, що вказана у рецензії.

Таким чином, підготуватися до захисту курсової роботи – це відповідно до рецензії усунути помилки і недоліки, вивчити літературу, поглибити розуміння тих чи інших аспектів теми, продумати логіку свого виступу та доведення основних висновків і бути готовим пояснити наведені положення, якщо це буде необхідним. Іноді в процесі підготовки до захисту необхідно звернутися до підручника й ознайомитися з іншими темами, з якими безпосередньо пов'язані питання курсової роботи. Але в ході захисту роботи завдання студента – показати поглиблене розуміння питань конкретної історико-філософської теми, добре розуміння матеріалу теми. Можна на конкретні зауваження рецензента підготувати письмові відповіді і використати їх під час захисту, що дає можливість краще побудувати виступ. Але студенту необхідно бути готовим відповідати на питання, які заздалегідь йому не були відомі, які виникають під час захисту. В них пропонується студенту пояснити суть тих чи інших категорій, які використовуються в роботі, навести відповідний фактичний і статистичний матеріал з важливих теоретичних положень роботи.

Крім усвідомлення відповідей на зауваження рецензії і продумування відповідей на можливі питання по темі до захисту курсової роботи студент готує усний виступ на 5-7 хвилин. В такому виступі немає необхідності переказувати зміст всієї роботи, що нерідко намагаються робити студенти. В ньому необхідно сказати, з яких причин обрана тема курсової роботи, які завдання ставились в роботі, яким шляхом вони вирішувалися і які висновки одержані, тобто, по суті, відобразити зміст вступу і висновків, якщо вони написані правильно.

У виступі відзначаються і ті труднощі, які, можливо, були при пошуку літератури, її вивченні, підборі статистичного матеріалу та ін. У виступі варто також сказати, які зауваження рецензента і чому автору не зрозумілі або здаються неправильними. Побудований за пропонованим планом усний виступ студента на захисті курсової роботи дозволяє чітко сформулювати основні тези, які виносяться на захист, і тим самим скласти конкретне уявлення про роботу у членів комісії. Від того, як подана робота на захисті самим студентом, багато в чому залежить оцінка роботи. Тому доцільно ретельно продумати свій виступ і викласти його для себе в письмовій формі або повністю, або у вигляді тез. На цьому етапі студент також може користуватися допомогою наукового керівника, звернувшись до нього за консультацією. До того ж необхідність консультації може виникнути і з тієї причини, що, можливо, не всі зауваження рецензії будуть зрозумілі студенту, що на етапі роботи над поглибленням теми у відповідності до рецензії виникнуть питання.

У процесі захисту курсової роботи студентам надається можливість відстоювати свої

погляди і думки, обговорювати складні питання теорії та практики.

Курсова робота оцінюється комісією, оцінка за неї заноситься до екзаменаційної відомості і залікової книжки. При оцінці враховується якість виконаної роботи, її науковий рівень, ступінь самостійності у викладенні теми, її оформлення (виноски, список літератури), мова і стиль викладення, рецензія наукового керівника, виступ студента на захисті, відповіді на питання.

Не виключена можливість таких ситуацій, коли робота виконана і оформлена на достатньому рівні, а виступ студента не підготовлений, його відповіді при захисті курсової роботи не продумані, поверхові або неправильні. В такому випадку незважаючи на високу якість самої роботи, оцінка може бути значно знижена. В той же час наявність зауважень і вказівок на недоліки роботи, які зазначені в рецензії, ще не є свідченням того, що курсова робота буде мати низьку оцінку при захисті. Добре оволодівши темою, студент при захисті показує свої знання, доводить правоту своєї позиції з того чи іншого питання. Це свідчить про те, що студент зумів усунути вказані рецензентом недоліки, цілеспрямовано працюючи над вивченням теми у відповідності з методичними вказівками викладача, і може одержати гарну оцінку комісії.

Курсова робота може захищатися в присутності студентів. Питання по роботі можуть задавати не лише члени комісії, але і студенти групи. Відповіді на питання, поставлені студентами, також враховуються при виставленні оцінки.

3. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ОНТОЛОГІЇ, ГНОСЕОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ (Перелік тем на кафедрі філософії)

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оцінюється за 100-бальною системою. Оцінка з курсової роботи має дві складові. Перша (підготовча) складова характеризує самостійну роботу студента з написання курсової роботи та її результат – текст курсової роботи, оформлений згідно з чинними вимогами. Друга (складова захисту) характеризує якість захисту студентом курсової роботи. Розмір шкали першої складової дорівнює 70 балів, а другої складової – 30 балів.

Розподіл балів за рейтинговою системою

Вид роботи	Кількість балів
Збирання джерел та літератури	0 – 20
Складання плану . Вступ	0 – 10
Основні розділи курсової роботи	0 – 20
Висновки	0 – 10
Оформлення курсової роботи	0 – 10
Захист курсової роботи	0 – 30
Разом	100

Критерії оцінювання курсової роботи

1. Збирання джерел та літератури по темі курсової роботи – до 20 балів. Критерії: даний вид роботи оцінюється залежно від того, наскільки повно виявлені та опрацьовані студентом доступні для нього джерела і наукова література дозволяють розкрити обрану тему курсової роботи.

Виконання даного виду роботи перевіряється за укладеним списком джерел та літератури. Опрацювання максимальної кількості доступних для студента історико-філософських джерел та літератури по темі дослідження оцінюється від 10 до 20 балів.

Охоплення увагою студента лише частини доступних філософських джерел та літератури, що у цілому дозволяють розкрити тему курсової роботи, оцінюється у 5-10 балів. Опрацювання студентом лише окремих джерел та наукових студій, що дозволяють лише поверхово розглянути тему, оцінюється від 1 до 5 балів.

2. Складання плану курсової роботи. До 5 балів. Критерії: охоплення планом всіх аспектів обраної для дослідження теми, логічність і послідовність структурних компонентів плану; відповідність останніх поставленій меті і дослідницьким завданням – від 3 до 5 балів. Структура роботи, що дозволяє частково розкрити обрану тему або лише окремі її аспекти – від 2 до 3 балів. План курсової роботи, що не відповідає змісту обраної теми або позбавлений логіки – від 1 до 2 балів. Вступ. До 5 балів.

Критерії: аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження, логічне визначення об'єкту і предмету дослідження; хронологічних і територіальних меж; повнота у розкритті теми; глибина опрацьованих студентом джерел та літератури по темі дослідження; вміння критично осмислювати використані джерела; чіткість і логічність, послідовність і грамотність викладення матеріалу; відповідність стандартним вимогам оформлення наукових робіт; наявність необхідної кількості джерел, правильність їх оформлення у списку літератури та правильність оформлення посилань на джерела в тексті роботи; наявність додатків, правильність їх оформлення – від 3 до 5 балів. Достатньо повне, але не завжди чітке і логічне визначення актуальності, об'єкту і предмету дослідження, мети, дослідницьких завдань, частковий аналіз опрацьованих студентом джерел та літератури по темі дослідження – від 2 до 3 балів. Відсутність у вступі частини обов'язкових структурних компонентів – від 1 до 2 балів.

3. Написання основних розділів курсової роботи – до 20 балів

Критерії: системність і пошук у розкритті теми; логічний, послідовний, ґрунтовний виклад інформації, підпорядкованість матеріалу визначеним у вступі меті та дослідницьким завданням; правильність використання філософських понять і термінів, залучення максимально можливого спектру джерел і літератури, наявність відповідних посилань; самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни; обґрунтованість практичного блоку; дидактична доцільність методичних розробок; обґрунтованість висновків

– від 15 – 20 балів. Поверхове розкриття окремих аспектів обраної теми у тому чи іншому розділі, відсутність необхідних посилань, поверховість висновків до кожного розділу – від 7 до 14 балів. Часткова або повна невідповідність змісту дослідницьких розділів обраній темі, нелогічність викладу матеріалу, неузгодженість між змістом розділів, визначеною метою та завданнями, використання вкрай обмеженого кола джерел і літератури, відсутність посилань та висновків до розділів – від 1 до 6 балів.

4. Висновки. До 10 балів.

Критерії: логічність, послідовність, обґрунтованість, відповідність меті, дослідницьким завданням та змісту роботи – від 8 до 10. Поверховість, суперечливість загальних висновків, часткове вирішення визначених у вступі дослідницьких завдань – від 4 до 7 балів. Невідповідність висновків змісту, меті і дослідницьким завданням – від 1 до 3.

5. Оформлення курсової роботи згідно загальноприйнятих стандартів – до 10 балів.

Критерії: дотримання в роботі всіх основних вимог щодо її оформлення – від 8 до 10 балів. Окремі недоліки в оформленні курсової роботи – від 4 до 7 балів. Недотримання вимог у оформленні курсової роботи до державного стандарту України – від 1 до 3 балів.

6. Захист курсової роботи – до 30 балів. Захист оцінюється за наступними критеріями: Мовна компетенція студента. Повнота й обґрунтованість відповідей на поставлені запитання. Аргументованість і точність відповідей на критичні зауваження. Вміння захищати власну думку. Ступінь володіння матеріалом, логіка викладу матеріалу під час захисту. Культура

захисту. Повна, обґрунтована доповідь студента про зміст роботи та висновки, яких він дійшов у процесі дослідження; вміння чітко і ясно викладати свої думки, відповідати на запитання членів комісії – від 21 до 30 балів. Часткове розкриття у доповіді студента змісту курсового дослідження, неповні, непереконливі відповіді студента на запитання членів комісії – від 11 до 20 балів. Фрагментарне розкриття у доповіді змісту курсової роботи, відсутність висновків, результатів власного дослідження, неспроможність дати відповідь на запитання членів комісії – від 1 до 10 балів. Оцінка за стобальною шкалою переводиться в національну систему оцінок за такою схемою: «відмінно» – 90–100 балів (оцінка «А» за шкалою ECTS); «добре» – 75–89 балів (оцінки «В», «С» за шкалою ECTS); «задовільно» – 60–74 бали (оцінки «D», «E» за шкалою ECTS); «незадовільно» – менш ніж 60 балів (оцінки «FX», «F» за шкалою ECTS).